Nr. 0118072023 / 18.07.2023

Către:

PREȘEDINȚIA ROMÂNIEI,
Domnului Președinte Klaus Werner IOHANNIS

Ref: Liberalizarea importurilor produselor agricole din Ucraina și Regulamentul UE 1100/2023

Stimate Domnule Președinte,

Organizațiile profesionale cu reprezentativitate națională din industria agro-alimentară: Federația Națională a Producătorilor din Agricultură, Industria Alimentară și Servicii Conexe din România – ,,**PRO AGRO**", Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România – ,,**LAPAR**" și Uniunea de Ramură Națională a Cooperativelor din Sectorul Vegetal – ,,**UNCSV**", vă solicităm reglementarea situației actuale privind liberalizarea importurilor produselor din Ucraina, pentru a preveni o criză majoră a agriculturii românești, unul dintre motoarele de creștere economică din ultimii ani pentru România, care are o pondere de minim 12% din PIB împreună cu industriile conexe.

Atragem atenția că aceste turbulențe determină condiții de piață ce nu pot fi anticipate pe deplin, care pot determina falimentele unor afaceri agricole și, mai ales, din cauza faptului că domeniul agricol din țara noastră nu este unul consolidat, stabil precum cel vestic – agricultura României este la început de drum din punct de vedere al dezvoltării, este un producător bun de materie primă, dar nu este un procesator. Suntem în etapa în care noi, producătorii, ne pregătim să devenim și procesatori, dar nu putem face acest lucru decât într-un mediu economic și social stabil, predictibil și susținut prin fondurile europene și măsuri politice și economice naționale coerente.

Cu o lipsă atât de mare de capital precum în acest an, suntem extrem de rezervați că vom deveni stabili și pregătiți pentru viitor, atât timp cât costurile noastre cresc major de la un an la altul, capacitatea de depozitare este depășită, și, în același timp, avem soluții limitate în ceea ce privește vânzarea mărfurilor la recoltat..

În acest mediu, în care costurile producătorilor agricoli din România cresc în medie cu 70% față de prețurile de dinainte de războiul din Ucraina, fermierii sunt nevoiți să vândă într-o piață supusă presiunilor curente cu marfă în exces, spații de depozitare limitate, cu prețuri mai mici decât cele din 2021.

Pentru anul de recoltă 2023, cheltuielile pe ha pentru o tehnologie medie la principalele culturi sunt cuprinse între 5000-6500 lei/ha, conform informațiilor pe care le avem de la fermieri membrii în organizațiile care semnează prezenta scrisoare . Veniturile medii estimate la ora actuală sunt:

- Grâu 4000 kg/ha x 0,75lei/kg= 3000 lei/ha;
- Porumb 6000 kg/ha x0,75 lei/kg = 4500 lei/ha;
- Floarea soarelui 2000 kg/ha x1,5 lei/kg = 3000 lei/ha;
- Rapiță 1500 kg/ha x 1,7lei/kg = 2550 lei/ha;

Producțiile sunt estimatie și adaptate la seceta pe care o traversăm. Singura soluție în acest moment este să avem producții medii din ce în ce mai mari, dar șansele în acest sens sunt reduse. Obținerea unor producții medii mai mari nu mai este posibilă din cauza politicii ”verzi” a Uniunii Europene, care devine din ce în ce mai restrictivă. Vremea influențează nivelul producțiilor agricole în fermele din România, mai ales cele care nu beneficiază de sisteme de irigații sau au acces limitat la apă. În acest caz, ce vom face cu toată producția dacă nu o putem exporta?

Fermierii au nevoie de susținerea mediului politic din România pentru a rezista în piața europeană concurențială. Fermierii nu se pot opune singuri politicilor UE, au nevoie de sprijinul autorităților naționale în identificarea de soluții și adoptarea celor mai potrivite politici și reglementări pentru agricultura din România.

Considerăm că **anul 2023 este deosebit de dificil pentru agricultura românească**, având în vedere că ne confruntăm cu o criză generală, generată de o lipsă acută de capital în fermele românești, în timp ce toate costurile sunt constant în creștere.

Mai mult, evidențiem aici o realitate cu care fermierii se confruntă de mai multe luni de zile, pe fondul războiului din Ucraina și a politicilor adoptate la nivelul UE: prăbușirea prețurilor la cereale și oleaginoase. Această evoluție influențează negativ veniturile fermierilor care nu pot vinde sub costuri și care au nevoie de capital pentru a porni următorul an agricol.

Ca urmare a unui eșec de facto a așa-numitelor "coridoare de solidaritate", agricultorii din România și țările vecine Ucrainei se confruntă în prezent cu o scădere rapidă a prețurilor și cu o lipsă de cerere de cereale și semințe oleaginoase din cauza unui exces de ofertă față de cerere.

Stocurile sunt la 150% din nivelul obșnuit pentru această perioadă a anului, a început deja recoltarea, iar majoritatea cumpărătorilor acceptă contracte doar cu livrare începând cu octombrie/noiembrie.

Coridoarele de solidaritate nu funcționează. Situația este cauzată, în principal, de importul fără taxe vamale și tranzitul de produse agricole ucrainene în Uniunea Europeană, unde au fost importate grâul, porumbul și soia. Destinate inițial țărilor terțe sau cumpărătorilor tradiționali de produse ucrainene, aceste produse au ajuns în țările care asigură coridoarele de solidaritate, nu doar au tranzitat teritoriile și au produs perturbare în economiile naționale, cu impact direct, semnificativ asupra afacerilor fermierilor. Chiar în această perioadă, în care există interdicție la import, putem pune la dispoziția autorităților dovezi clare că marfa din Ucraina intră nestingherită în Romania, în baza contractelor ”existente”, aflate în derulare, care au fost încheiate la momentul introducerii interdicției. Solicităm Consiliului Concurenței o analiză a mărfurilor din Ucraina care continuă să intre în piața din România în această perioadă.

Camioanele supraîncărcate care vin din Ucraina ne distrug infrastructura. Numărul camioanelor încărcate cu produse primare procesate a crescut și sunt necesare contingente pentru toate statele membre pentru a ține situația sub control și pentru a nu duce la distrugerea industriilor din țările din Europa de Est. Infrastructura din țările limitrofe trebuie să facă față acestui aflux masiv de produse agricole provenite din Ucraina., deoarece aceasta abia dacă poate asigura nevoile propriilor țări. **Este impetuos necesar să impuneți cu celeritate controale ISCTR la fiecare punct vamal și în port, obligativitatea ca marfa să intre cântărită în țară, la tonajul maximal permis de lege, fără nici o depășire.** Nerespectarea reglementărilor legale în ceea ce privește limitările de tonaj pentru camioanele care transportă cereale se va reflecta în

degradarea drumurilor și se va resimți atât financiar, pe termen mediu, cât și logistic și tehnic.

Dacă nu se iau măsuri, va exista un blocaj total în vârful de campanie agricolă. Șoferii transportatorilor români au confirmat că multe din rapoartele de analize fitosanitare ale produselor agricole din Ucraina sunt rezultate prin efectuarea de analize la probe din marfă proveniență România, care corespunde parametrilor, care se eliberează pe loc pentru 300 lei/camion pentru produsele agricole care provin din Ucraina. Este absolut necesar ca aceste practici să înceteze, analizele să se efectueze corect și pentru produsele importate sau care tranzitează țara noastră, așa cum se întâmplă în Ungaria și Polonia și în perioada legală prevăzută în legislație. În România ajung 50% din produsele agricole din Ucraina în mare parte pentru că nu se controlează sau se măsluiesc analizele, cântărirea și se urgentează procedura. Autoritățile române trebuie să ia în calcul toate măsurile necesare pentru a se asigura că se respectă legislația și regulile valabile pentru producătorii din țara noastră și UE și se reduce această avalanșă și orientare prioritară către România.

Totodată, vă semnalăm noua metodă adoptată pentru comercializarea produselor din Ucraina: marfa din Ucraina este transportată în Republica Moldova, de acolo pleacă spre Port Constanța ca marfă de proveniență Moldova doar în documente.

De asemenea, așa cum am solicitat și în adresele anterioare, capacitatea în portul Constanța trebuie să fie reglementată foarte clar în punctele dedicate transportului mărfurilor din Ucraina. Din informațiile apărute în mass media se estimează că 27 milioane de tone din Ucraina din cele 50 milioane tone care se estimează a fi produse de Ucraina (plus stocuri existente de 10-11 milioane de tone) vor fi livrate prin țara noastră. Aceasta înseamnă că peste 50% din produsele agricole din Ucraina trece prin România. Prin comparație, Polonia, care este mult mai aproape de Ucraina, permite tranzitarea a doar 7% din marfă pe teritoriul polonez. Considerăm că această situație trebuie analizată în complexitatea ei și sprijinul pe care România îl acordă Ucrainei să fie făcut ținând cont de impactul pe care aceste măsuri îl au în economia țării noastre și asupra fermierilor. Solicităm identificarea și aplicarea rapidă a măsurilor necesare care să protejeze fermierii din România, să reducă impactul perturbării proceselor economice, sociale și de mediu.

Dacă 27 milioane de tone este doar o cifră, menționăm că se estimează că exportul agricultorilor români ar fi în jur de 8 milioane tone. Suntem în situația în care punem la dispoziție infrastructura noastră, care susține în mod tradițional o capacitate de 3 ori mai mică. Trebuie să fim pregătiți să ne adaptăm acestei situații și să oferim protecție celor care vor fi afectați sau sunt deja afectați de consecințe.

Contribuția agriculturii și a industriilor conexe la PIB-ul României este importantă și are nevoie să fie recunoscută, respectată și protejată! Solicităm reglementarea tranzitului produselor din Ucraina pe teritoriul țării noastre, coridoarele de solidaritate să fie respectate, importurile să fie realizate cu respectarea condițiilor legale. Solicităm condiții egale și transparente și aplicarea acelorași standarde și măsuri pentru produsele ucrainene, pe care le respecta produsele agricole din România.

Vă solicităm să dispuneți și să întreprindeți măsurile care se impun, atât în relația cu autoritățile naționale cât și europene, pentru următoarele:

1. **Separarea produselor agricole în funcție de proveniența România, UE, Ucraina, Republica Moldova, alte state terțe și eliminarea prioritizării mărfii de proveniență**

Ucraina în Port, puncte vamale în detrimentul produselor agricole din România.

2. **Autoritățile române precum: ANSVSA, ANF, ANV, ANAF, ISCTR, Consiliul Concurenței să se asigure că produsele care sunt importate sau care tranzitează din Ucraina sunt produse în conformitate cu standardele stricte de producție ale UE, greutate încărcătură, timp de eliberare a buletinelor de analize, inclusiv GMO, preț antidumping și implicit să se consolideze mecanismele de verificare, monitorizare și control pe culoarele de solidaritate.**
   Notă: Este foarte important ca cele două puncte prezentate mai sus să fie implementate și respectate, având în vedere că Rusia s-a retras din 17 iulie 2023 din acordul privind transportul cerealelor pe Marea Neagră, situație în care anticipăm că presiunea va fi și mai mare pe România.
3. **Este important să fie acordate cât mai rapid compensațiile aprobate, care chiar dacă sunt la nivelul de aproximativ 3% din impactul estimat, sunt utile în situația de criză existentă.**
4. **Extinderea măsurilor de interdicție a importurilor din Ucraina către țările cel mai afectate până cel puțin la 14 iunie 2024**, pentru a evita ca un nou dumping din Ucraina să aibă iar consecințe asupra pieței cerealelor din România și UE în cel mai vulnerabil moment, luând în considerare evaluarea situației numărului total de contracte semnate anterior, a cantităților sau eliminarea acestei posibilități de falsificare sau de antedatare.
   a. Din cele 27 milioane de tone care se estimează că trec prin cele 5 țări, 18-20 milioane de tone sunt de porumb. Porumbul se recoltează în septembrie. Acest lucru înseamnă că prelungirea adusă de Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1100 al Comisiei din 5 iunie 2023 de introducere a unor măsuri preventive privind anumite produse originare din Ucraina nu ajută România care asigură tranzitul pentru 50% din această cantitate pentru că Ucraina va facilita prin tranzit ce a rămas ne-exportat din sezonul precedent, circa 10-11 milioane tone. În total, Ucraina va exporta circa 47-48 mil tone cu tot cu ce a rămas neexportat și **pe 15 septembrie 2023 când va expira interdicția de import, România și celelalte 5 state vor fi inundate cu porumb și floarea soarelui, exact atunci când se recoltează, în condițiile în care vor fi cantități importante de floarea soarelui și porumb de vândut din țara noastră.** Concluzia este că prin Regulamentul U.E.1100/2023, doar am amânat blocajul de depozitare, transport cu 2 luni și va trebui extins pe întreaga perioadă de aplicabilitate a liberalizării importurilor de produse agricole pentru statele profund afectate.
   b. Asigurarea acelorași condiții de tranzit ale mărfurilor ucrainene ca pentru mărfurile românești, precum cantitatea reglementată per camion la maxim 40 tone brut, controale ISCTR în vămi și port.
   c. Introducerea unei baze de date pentru punctele vamale pentru mărfurile ucrainene pentru a înregistra și monitoriza situația reală la zi precum și ce marfă intră, pleacă sau rămâne în România, preluarea de probe pentru analize fitosanitare din fiecare camion la intrare, sigilarea camioanelor cu marfă din Ucraina aflate în tranzit, prin sigilii cu gps, urmărirea online să respecte traseul și timpii de pauză și verificarea să se mențină categoria de produs declarat și greutatea de la intrare și la ieșirea din țară.
   d. Stabilirea unui procent maxim de marfă din Ucraina care tranzitează România. Nu este nici în interesul statelor net importatoare de marfă ucraineană precum Spania, Portugalia, Italia ca marfa să rămână în Romania și să nu ajungă la destinația dorită.
5. **Extinderea listei de produse care fac obiectul interdicției importurilor din Ucraina din Regulamentul U.E. nr. 1000/2023 pentru a include, orzul, soia, făina și mălaiul.**
6. **RECIPROCITATE** – să se realizeze obiectivele PAC fără a reduce competitivitatea producătorilor agricoli și fără a impune o concurență neloială asupra produselor

agroalimentare din UE în detrimentul celor din afara UE.

7. **Să se asigure reacții mai rapide din partea autorităților române la situația economică actuală din sectorul agricol.**

Stimate Domnule Președinte Klaus IOHANNIS, vă solicităm să fiți solidari cu fermierii din România și să urmăriți asigurarea interesului național. Avem nevoie să fie aplicate măsurile necesare ca fermierii din România să își poată continua activitatea fără blocaje, derapaje sau să intre în insolvență sau faliment pentru că nu s-au luat măsurile necesare din partea autorităților naționale și europene.

Avem dorința și disponibilitatea să colaborăm eficient cu autoritățile române, avem experții necesari pentru consultări profesioniste și ne dorim să lucrăm împreună cu instituțiile statului responsabile pentru agricultură în vederea identificării - transparent și pragmatic- a celor mai adecvate măsuri pentru protejarea afacerilor fermierilor din țara noastră, în scopul minimizării impactului negativ asupra economiei în contextul geopolitic actual. În același timp, ne exprimăm solidaritatea față de poporul ucrainean, dar insistăm ca interesele României să fie prioritare în acțiunile și declarațiile oficiale ale Președinției.

Pentru orice informații suplimentare vă stăm la dispoziție.

Vă mulțumim pentru implicare!

Cu considerație,

În numele tuturor membrilor și organizațiilor membre.

ORGANIZAȚIE	PREȘEDINTE	SEMNĂTURĂ ȘI ȘTAMPILĂ
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Nicolae VASILE	
UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	